

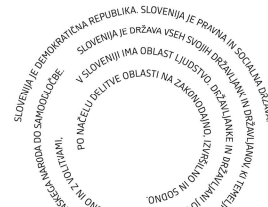

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Komisija za narodni skupnosti

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 66, f: 01 478 98 69, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 600-06/17-2/

Datum: 5. 2. 2018

Na podlagi 42., 131., 53. in 133. člena Poslovnika Državnega zbora je Komisija za narodni skupnosti kot matično delovno telo pripravila

POROČILO

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI-A), druga obravnava, EPA 2421-VII

Komisija za narodni skupnosti je na 9. seji 2. 2. 2018 obravnavala **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja** (v nadaljevanju: Predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Pri delu Komisije so sodelovali: državna sekretarka Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreja Barle Lakota s sodelavci, državni svetnik Marjan Maučec, predstavnik Komisije Državnega sveta za državno ureditev in predsednik Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti/Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Ferenc Horváth.

Komisiji je bilo posredovano **Mnenje Zakonodajno-pravne službe (ZPS)**, ki je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. ZPS je ob pripombah pravno-sistemske narave podala tudi pripombe k posameznim členom Predloga zakona, in sicer k: **1., 3., 4., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 15., 16., 18. členu in k prehodnim določbam.**

Članice in člani Komisije so bili seznanjeni z naslednjim **gradivom**: s Predlogom zakona, objavljenim na spletnih straneh Državnega zbora, Mnenjem Zakonodajno-pravne službe z dne 18. 1. 2018, Mnenjem Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti/Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség z dne 20. 12. 2017 in z Mnenjem Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti/Comunità autogestita costiera della nazionalità Italiana, z dne 4. 1. 2018. Članice in člani Komisije so prejeli tudi Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona z dne 31. 1. 2018 in tudi Mnenje Združenja občin Slovenije z dne 30. 1. 2018.

***

V poslovnem roku so kvalificirani predlagatelji **vložili naslednje amandmaje: poslanskih skupin koalicije (PS SMC, PS DeSUS in PS SD)** k: 1., 2., 3., 4., 7., 8., 9., 12., 15., 16., 17., 18., 19. in 23. členu. Po prekinitvi seje pa so članice in člani Komisije

na klop prejeli tudi **predlog za amandmaja Komisije** k 1. točki 12. člena Predloga zakona.

***

Komisija je opravila obravnavo Predloga zakona na podlagi 126. člena Poslovnika.

Predstavnica predlagatelja, državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreja Barle Lakota je v uvodni obrazložitvi podala skupne kratke poudarke Predloga zakona. Dejala je, da Predlog zakona na osnovi 64. člena Ustave opredeljuje poseben sistem izobraževanja na narodnostno mešanem območju. Opozorila je, da gre za dva modela izobraževanja, ki sta v veljavi že dlje časa, pri čemer se avtohtoni italijanski narodni skupnosti zagotavlja ustanavljanje šol z italijanskim učnim jezikom, kjer poteka pouk v italijanskem jeziku, na območju avtohtone madžarske narodne skupnosti pa se ustanavljajo dvojezične šole, kjer se med poukom prepletata slovenski in madžarski jezik. Dejala je, da do sedaj veljavni Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja iz leta 2001 ni v zadostni meri zagotavljal podpornega okolja za izvajanje izobraževalne dejavnosti avtohtonih narodnih skupnosti, zlasti v delu zagotavljanja ustreznega kadra zaposlenih v vzgojno-izobraževalnem procesu. Poudarila je, da je model dvojezičnega poučevanja zahteven model in da se v praksi pojavljajo pomisleki, ali je tak model sploh še ustrezen. Dejala je, da je bil programsko ta model že nadgrajen in že omogoča učenje madžarskega jezika na več stopnjah, vendar do sedaj ni bilo rešeno vprašanje zagotavljanje ustreznega kadra v tovrstnih programih. Zastavljalo se je namreč vprašanje, katera stopnja znanja jezika se lahko opredeljuje kot znanje poučevalnega jezika in glede na sistem določanja jezikovnega znanja SEJO, je bilo določeno, da je to C1. Ob tem se je pojavilo vprašanje, kako zagotoviti tako visoko znanje jezika. Državna sekretarka je poudarila, da se je vsebina Predloga zakona usklajevala dve leti in izrazila zadovoljstvo, da so s Predlogom zakona jasneje določene stopnje znanja za zaposlene na dvojezičnih šolah. Izražena je tudi jasna zaveza države, da bo financirala programe v jezikih avtohtonih narodnih skupnostih na visokošolski ravni, kar bo imelo pozitivne posledice na zagotavljanje ustrezne jezikovne kakovosti bodočih učiteljev na šolah na narodnostno mešanem območju. Po besedah državne sekretarke se je država zavezala tudi k financiranju podpornega okolja vseh, ki so zaposleni v vzgojno-izobraževalnem procesu na narodnostno mešanem območju.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe Mira Palhartinger je predstavila pripombe k tistim določbam, h katerim amandmaji niso bili predlagani ali jih ti ne odpravljajo v celoti, in dejala, da bi bilo zato smiselno, da bi predlagatelj razloge, zaradi katerih jim ni sledil, dodatno predstavil tudi matičnemu delovnemu telesu. V pripombi k 10. členu je opozorila na nedoločnost pojma »praviloma«, iz česar izhaja potreba po dodatnem razmisleku, ali predlagana določba novega četrtega odstavka 14. člena Predloga zakona lahko zadosti namenu določbe (ki je v tem, da naj bi imel v okoliščinah, ko na razpis prijavljeni kandidati izkazujejo primerljive reference, prednost kandidat z višjo ravno znanja madžarskega jezika). Izmed pripomb k 12. členu Predloga zakona ostaja aktualen pomislek k tistim določbam novega 15.a in 15.b člena, ki naj bi izkazovanje pogoja znanja madžarskega jezika vezal na raven, predpisano v podzakonskem aktu. Kljub določenim okvirnim kriterijem zanj in kljub temu, da naj bi bil ta akt vsebinsko vezan na predhodno soglasje madžarske narodne skupnosti, se zastavlja vprašanje, ali je na ta način pogoj dovolj jasno in določno zakonsko opredeljen. Podala je tudi splošno opozorilo k prehodnim določbam, ki predvidevajo tako ločeno urejanje uveljavitve in začetka uporabe tega zakona ter presojo izpolnjevanja predpisanih pogojev, kot tudi roke izdaje ali uskladitve podzakonskih aktov, ki jih vežejo na uporabo in ne na uveljavitev zakona, kot bi bilo po mnenju ZPS ustrežnejše. Ob koncu je dejala, da je bila glavnina opozoril k posameznim določbam iz mnenja ZPS v predlaganih amandmajih ustrezno upoštevana.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je v svojem mnenju, ki ga je na seji Odbora predstavil predstavnik Državnega sveta **Marjan Maučec**, Predlog zakona podprla. Uvodoma pa je njen predstavnik podal v premislek, da bi bilo potrebno poenotiti oba modela po katerem poteka proces izobraževanja na narodnostno mešanem območju. Dejal je, da je prednost Predloga zakona v tem, da se poenoti različnost, vendar je kot problematično navedel oceno, da se s Predlogom zakona omejujejo možnosti zaposlovanja zlasti na območju, kjer živi madžarska narodna skupnost, saj se kot nov pogoj za zaposlovanje določa pogoj dokončane dvojezične osnovne šole. Dejal je, da so bili glede tega pogoja izraženi pomisleki s strani stroke in tudi lokalne skupnosti. V nadaljevanju je predstavil predlog za amandma k 9. členu, v katerem Komisija Državnega sveta za državno ureditev predlaga, da se rok za podajo mnenja samoupravne narodne skupnosti, ki ga mora pridobiti šola, s petnajstih dni skrajša na sedem dni. S tem naj bi zagotovil hitrejši postopek sprejemanja letnega delovnega načrta. V predlogu za amandma k 12. členu je predstavnik Državnega sveta dejal, da ocenjujejo, da je prvotno predlagana opredelitev pogojev znanja učnega jezika glede na posebnosti okolja prestroga in bi vodila v pomanjkanje ustreznega kadra ne eni strani in onemogočanje možnosti zaposlovanja pripadnikom večinskega naroda na drugi strani. Zato so predlagali, da se pogoj, ki določa tako končano dvojezično osnovno kot dvojezično srednjo šolo, spremeni tako, da se zahteva najmanj dokončana dvojezična srednja šola. V ostale pogoje se s predlaganim amandmajem ne bi posegalo. V nadaljevanju je predstavil predlog za spremembo 15.b. člena. Dejal je, da se le-ta predlaga iz razloga, da se prepreči motnje pri izvajanju izobraževalnega programa, do česar bi lahko prišlo zaradi zamenjave strokovnega delavca v času izvajanja oziroma obiskovanja programa. Poudaril je, da je ta predlog spremembe namenjen zlasti zagotavljanju večje kontinuitete in stabilnosti znotraj generacije učencev oziroma dijakov. Predlaga se, da se lahko pogodba s kandidatom, ki ne izpolnjuje pogoja znanja učnega jezika, če nihče od prijavljenih kandidatov ne izpolnjuje tega pogoja in je taka zaposlitev nujna, sklene za določen čas treh let, ne le dveh. Če pa tudi po treh letih še vedno ni mogoče zaposliti kandidata, ki izpolnjuje pogoj znanja madžarskega učnega jezika, se lahko ob predhodnem soglasju ministra sklene nova pogodba o zaposlitvi. Ob koncu je dejal, da je Komisija Državnega sveta za državno ureditev Predlog zakona **podprla, vendar pod pogojem, da se v nadaljevanju zakonodajnega postopka upošteva njene konkretne pripombe k 9. in 12. členu Predloga zakona, ki ju je oblikovala v obliki predloga amandmajev**. Ob tem je ponovno pozval predlagatelja in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da predloga amandmajev prevzamejo kot lastna.

Ferenc Horváth, predsednik Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti /Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség, je uvodoma izrazil razočaranje, saj je bilo kljub dobremu sodelovanju z Vlado pri pripravi Predloga zakona v javnosti mestoma zaslediti obtožbe, da so pri določanju pogojev diskriminatorni. Bil je kritičen tudi do tega, da na seji niso bili prisotni tisti člani komisije, ki so iz območja, kjer živi madžarska narodna skupnost. Poudaril je, da madžarska narodna skupnost podpira spremembe, ki so na področju vzgoje in izobraževanja na narodnostno mešanem območju nujna, a na način, ki bi bil zadovoljiv za vse. Dejal je, da gre na področju vzgoje in izobraževanja madžarske narodne skupnosti za vsiljen model, za katerega se zavedajo, da ni najboljši, in dejal, da tudi Predlog zakona ne odpravlja vseh pomanjkljivosti, zlasti ne na področju določanja znanja madžarskega jezika delavcev v vzgojno-izobraževalnem procesu.

***

V razpravi je državna sekretarka dr. Andreja Barle Lakota najprej dodatno pojasnila, da so bile nekatere pripombe ZPS k členom, ki niso zajeti v predlogih amandmajev, zavestno opuščene, da se omogoči nemoteno delo v vzgojno-izobraževalnem procesu

v danih okoliščinah, kjer se ministru prepušča možnost, da prepozna specifikke in nanje ustrezno reagira.

Dr. Lászlo Göncz je poudaril, da je Predlog zakona plod obsežnega strokovnega dela in izjemnega razumevanja problematike s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Dejal je, da sta pri pripravi Predloga zakona sodelovali obe krovni organizaciji avtohtonih narodnih skupnosti. Tudi on je opozoril na negativno percepcijo dela javnosti, ki so nekatere spremembe v Predlogu zakona razumeli v smeri krepitve madžarske prisotnosti v vzgojno-izobraževalnem procesu, a ob tem opozoril, da je bilo v zadnjih šestdesetih letih premalo naporov vloženih v razvoj ustrezne jezikovne kompetence madžarske narodne skupnosti. Poudaril je, da je postopek potekal javno, tudi prek portala e-demokracija, kjer je bilo moč izraziti pomisleke, zato gre razumeti razočaranje avtohtone madžarske narodne skupnosti, ki ji je očitano poudarjeno sodelovanje z Madžarsko. V nadaljevanju je dejal, da je za avtohtono madžarsko narodno skupnost nesprejemljiv 12. člen Predloga zakona, saj se z njim zgolj ohranja enak nivo zagotavljanja znanja madžarskega jezika v vzgojno-izobraževalnem procesu, kar so želeli z novelacijo preseči. Predlagal je, da bi se za primerno stopnjo znanja madžarskega jezika kot učnega jezika za določene pedagoge določilo znanje, pridobljeno z dokončano dvojezično osnovno šolo, kot to določa tudi sedaj veljavni zakon.

* * *

Komisija je v nadaljevanju na podlagi 131. in 53. člena Poslovnika Državnega zbora odločala o amandmajih.

Komisija je sprejela amandmaje:

- PS SMC, PS DeSUS in PS SD k: 1., 2., 3., 4., 7., 8., 9., 12. členu (zgolj v točki 2., 3., 4.), 15. členu, 16., 17., 18., 19. in 23. členu

Komisiji je bil predlagan tudi predlog za amandma Komisije k 1. točki 12. člena, ki ga je Komisija po prekinitvi na podlagi razprave sprejela.

S tem je postal amandma: k 1. točki 12. člena predlagateljev PS SMC, PS DeSUS in PS SD brezpredmeten.

* * *

Komisija je na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel naslednji

a m a n d m a:

K 12. členu:

Prva točka se spremeni tako, da se glasi:

- »1. Naslov novega 15.a člena se spremeni tako, da se glasi:
»(znanje slovenskega in madžarskega jezika kot učnega jezika)«.

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

- »Strokovni delavci v dvojezičnih vrtcih in šolah morajo obvladati slovenski in madžarski jezik. Znanje slovenskega jezika kot učnega jezika se preverja v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.«

V drugi alineji drugega odstavka 15.a člena se besedilo »dvojezično osnovno šolo in« nadomesti z besedo »najmanj«, beseda »madžarščino« pa se nadomesti z besedilom »madžarski jezik«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na drugo alinejo drugega odstavka učitelj madžarskega jezika in učitelj, ki uči v jezikovni učni skupini s pretežno madžarskim jezikom (za predmete geografija, zgodovina, glasba), ali drugi učitelj razrednega pouka obvlada madžarski jezik kot učni jezik, če ima končano tudi dvojezično osnovno šolo.«

V dosedanem tretjem odstavku, ki postane četrti, se črta besedilo »končano dvojezično osnovno šolo in«, besedi »in izkazuje« pa se nadomestita z besedama »ali izkazuje«.

V dosedanem četrtem odstavku, ki postane peti se črta besedilo »končano dvojezično osnovno šolo in«.

V dosedanem petem odstavku, ki postane šesti, se beseda »prvega« nadomesti z besedo »drugega«, beseda »drugega« pa se nadomesti z besedo »četrtega«.

Obrazložitev:

Amandma upošteva mnenje ZPS in določa, da se znanje slovenskega knjižnega jezika, ki ga morajo strokovni delavci v dvojezičnih vrtcih in šolah prav tako obvladati, preverja v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja (92. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja).

Amandma v novem tretjem odstavku natančneje opredeljuje stopnjo znanja madžarskega jezika, ki ga strokovni delavec potrebuje pri svojem delu.

Amandma v dosedanem tretjem odstavku, ki postane četrti, odpravlja pogoj dokončane osnovne šole za strokovne delavce iz tega odstavka in odpravlja napačen veznik.

Amandma v dosedanem četrtem odstavku, ki postane peti, odpravlja pogoj dokončane osnovne šole za strokovne delavce iz tega odstavka.

Amandma odpravlja napačen sklic v zadnjem odstavku – pravilen je sklic na drugi oziroma četrti odstavek.

* * *

Za poročevalca Komisije na seji Državnega zbora je bil določen predsednik Komisije Roberto Battelli, po potrebi pa ga bo nadomestil podpredsednik Komisije dr. Lászlo Göncz.

Sekretarka
dr. Katja Jerman, l.r.

predsednik
Roberto Battelli, l.r.

Svetovalka
Tea Prah, l. r.

podpredsednik
dr. Lászlo Göncz, l.r.

DOPOLNJEN PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI-A)

1. člen

V Zakonu o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 35/01 in 102/07 – ZOSn-F) se v 1. členu pred besedama »srednjega splošnega« beseda »in« nadomesti z vejico, na koncu stavka pa se pika nadomesti z vejico in se doda besedilo »višjega strokovnega izobraževanja ter vzgoje in izobraževanja otrok, mladoletnikov in polnoletnih oseb s posebnimi potrebami.«.

2. člen

V 2. členu se beseda »ter« nadomesti z vejico, za besedilom »srednjega splošnega izobraževanja« pa se doda besedilo »višjega strokovnega izobraževanja ter predpisov, ki urejajo vzgojo in izobraževanje otrok, mladoletnikov in polnoletnih oseb s posebnimi potrebami«.

3. člen

Besedilo 5. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Programi predšolske vzgoje se za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti prilagajajo v skladu s cilji, določenimi s tem zakonom, in omogočajo otrokom ob razvijanju maternega jezika tudi seznanjanje z osnovami slovenskega jezika.

Izobraževalni programi za pripadnike italijanske narodne skupnosti in dvojezični izobraževalni programi se prilagodijo tako, da se dopolnijo:

- cilji vzgoje in izobraževanja,
- pogoji za vključitev,
- predmetnik,
- učni načrti, katalogi znanj in izpitni katalogi.

Programom iz prejšnjega odstavka se dodajo navodila za izvajanje.

S predmetnikom se lahko učencem, vajencem in dijakom določi največ za dve uri večja tedenska obveznost pouka.

Učni načrti, katalogi znanj in izpitni katalogi se objavijo dvojezično.

Za učence in dijake šol z italijanskim učnim jezikom se za vsa tekmovanja iz znanja, ki so (so)financirana iz javnih sredstev, razen za tekmovanja iz znanja slovenščine, zagotovijo naloge v italijanskem jeziku, za učence in dijake dvojezičnih šol pa dvojezične naloge, razen za tekmovanja iz znanja slovenščine in madžarščine.

Javno veljavne programe, prilagojene v skladu s tem zakonom, sprejme minister, pristojen za šolstvo, v sodelovanju s pristojnim strokovnim svetom v skladu z zakonom in jih na enak način kot druge javno veljavne programe objavi tudi v jeziku narodnih skupnosti.

Minister, pristojen za šolstvo, lahko s sklepom o dodelitvi programa določi, da dvojezična osnovna šola, ki izvaja prilagojen program po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, za učence zunaj narodnostno mešanega območja izvaja tudi prilagojen program s slovenskim učnim jezikom z obveznim učenjem madžarskega jezika največ dve uri tedensko, tako da se ne preseže z zakonom določene največje tedenske obveznosti pouka učencev.«.

4. člen

Za 5. členom se doda nov 5.a člen, ki se glasi:

»5.a člen (nadstandardni programi)

»Šola pri pripravi letnega delovnega načrta obravnava tudi programe ali dejavnosti, ki jih predlaga samoupravna narodna skupnost, če so v skladu s cilji vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji. Programe in dejavnosti, ki jih šola vključi v letni delovni načrt, kot nadstandardni program financira samoupravna narodna skupnost.«.

5. člen

V prvem odstavku 7. člena se beseda »mnenje« nadomesti z besedo »soglasje«.

6. člen

V 8. členu se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju ter v četrtem in petem razredu lahko poučuje madžarščino, ki se jo učenci učijo kot prvi jezik, tudi učitelj predmetnega pouka madžarščine,«.

7. člen

V 9. členu se na začetku doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»Če so v osnovno šolo zunaj narodnostno mešanega območja vpisani učenci iz vrst italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, šola za te učence kot interesno dejavnost brezplačno organizira učenje italijanskega oziroma madžarskega jezika, če se zanj odloči vsaj pet izmed njih. Skupina se lahko oblikuje tudi iz učencev različnih šol v istem kraju. V tem primeru se šole sporazumejo o izvedbi interesne dejavnosti.«.

Dosedanji prvi in drugi odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

8. člen

V 11. členu se za petim odstavkom dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»Starši oziroma skrbniki imajo pravico vpisati otroka v osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom oziroma v dvojezično osnovno šolo tudi, če ima otrok stalno oziroma začasno prebivališče izven šolskega okoliša te šole.

Učenec v primeru iz prejšnjega odstavka nima pravice do brezplačnega prevoza, razen če gre za otroka s posebnimi potrebami, ki mu je ta pravica priznana z odločbo o usmeritvi.«.

9. člen

V 13. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi:

»(svet zavoda)«.

Za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»Javni dvojezični vrtec in javna dvojezična šola mora pred sprejetjem letnega delovnega načrta pridobiti mnenje pristojne samoupravne narodne skupnosti, ki ga ta poda v sedmih dneh od prejema predloga letnega delovnega načrta.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko svet javnega dvojezičnega vrtca oziroma javne dvojezične šole sprejme letni delovni načrt brez predhodnega mnenja samoupravne narodne skupnosti, če ga le-ta ne poda v roku iz prejšnjega odstavka.«.

10. člen

V 14. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Če se na razpis za prosto delovno mesto za strokovnega delavca v dvojezičnem vrtcu ali šoli prijavi več kandidatov, ki izpolnjujejo vse predpisane pogoje za zasedbo delovnega mesta in izkazujejo primerljive reference, ima prednost pri izbiri praviloma kandidat, ki izkazuje znanje madžarskega jezika na višji ravni.«.

11. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»15. člen
(znanje italijanskega jezika kot učnega jezika)**

Strokovni delavec obvlada italijanski jezik kot učni jezik, če:

- je končal osnovno ali srednjo šolo z italijanskim učnim jezikom in pridobil predpisano izobrazbo v italijanskem jeziku ali
- je končal osnovno in srednjo šolo z italijanskim učnim jezikom.

Strokovni delavec, ki ne izpolnjuje pogojev iz prejšnjega odstavka, obvlada italijanski jezik kot učni jezik tudi, če ima v skladu s 15.č členom tega zakona opravljen preizkus znanja italijanskega jezika na ravni C1, kot jo določa Skupni evropski jezikovni okvir Sveta Evrope (v nadaljnjem besedilu: SEJO).«.

12. člen

Za 15. členom se dodajo novi 15.a, 15.b, 15.c in 15.č člen, ki se glasijo:

**»15.a člen
(znanje slovenskega in madžarskega jezika kot učnega jezika)**

Strokovni delavci v dvojezičnih vrtcih in šolah morajo obvladati slovenski in madžarski jezik. Znanje slovenskega jezika kot učnega jezika se preverja v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

Strokovni delavec obvlada madžarski jezik kot učni jezik, če:

- je pridobil predpisano izobrazbo v madžarskem jeziku,
- ima končano najmanj dvojezično srednjo šolo in se je madžarski jezik učil na ravni, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo,
- z ustreznim certifikatom izkazuje znanje madžarskega jezika na ravni po SEJO, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo, ali
- ima v skladu s 15.č členom tega zakona opravljen preizkus znanja madžarskega jezika na ravni po SEJO, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo.

Ne glede na drugo alinejo drugega odstavka učitelj madžarskega jezika in učitelj, ki uči v jezikovni učni skupini s pretežno madžarskim jezikom (za predmete geografija, zgodovina, glasba), ali drugi učitelj razrednega pouka obvlada madžarski jezik kot učni jezik, če ima končano tudi dvojezično osnovno šolo.

Strokovni delavec na delovnem mestu, na katerem se uporablja pretežno slovenski učni jezik, in učitelj strokovnoteoretičnih predmetov, obvlada madžarski jezik kot učni jezik tudi, če ima končan program fakultativnega pouka madžarskega jezika na srednji šoli, višji ali univerzitetni ravni ali izkazuje znanje madžarskega jezika na ravni po SEJO, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo.

Strokovni delavec, za katerega je predpisan izobrazbeni pogoj srednja ali srednja strokovna izobrazba (na primer laborant, učitelj praktičnega pouka, organizator praktičnega pouka in drugi, razen pomočnika vzgojitelja) ali visoka strokovna izobrazba (na primer organizator prehrane, organizator zdravstveno-higienskega režima) obvlada madžarski jezik kot učni jezik tudi, če ima končan program fakultativnega pouka madžarskega jezika na srednji šoli, višji ali univerzitetni ravni.

Ravni znanja madžarskega jezika iz druge, tretje in četrte alineje drugega odstavka tega člena in iz četrtega odstavka tega člena ter podrobnejše pogoje znanja učnega jezika, ki jih mora izpolnjevati posamezen strokovni delavec, določi minister, pristojen za šolstvo, po predhodnem soglasju madžarske samoupravne narodne skupnosti. Pri tem upošteva zahtevano raven izobrazbe za posameznega strokovnega delavca in zahteve delovnega mesta, zlasti glede jezikovne organizacije vzgojno-izobraževalnega dela.

15.b člen

(izjema glede znanja madžarskega jezika kot učnega jezika)

Dvojezični vrtec ali šola lahko za določen čas največ treh let sklene pogodbo o zaposlitvi tudi s kandidatom, ki ne izpolnjuje pogoja znanja madžarskega jezika kot učnega jezika v skladu s prejšnjim členom, če nihče od prijavljenih kandidatov ne izpolnjuje tega pogoja in je taka zaposlitev nujna za nemoteno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela. Če se po preteku tega obdobja okoliščine iz prejšnjega stavka ne spremenijo, mora vrtec oziroma šola za sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi pridobiti soglasje ministra, pristojnega za šolstvo.

Šteje se, da je zaposlitev za nemoteno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela nujna, če sicer z organizacijo dela v skladu z normativi in standardi ni mogoče izvesti vzgojno-izobraževalnega programa ali dela programa, o čemer vrtec oziroma šola obvesti ministrstvo, pristojno za šolstvo.

15.c člen
(znanje jezika narodne skupnosti)

Delavec, ki v skladu s sistemizacijo opravlja strokovno-administrativna, tehnična ali druga dela (administrativni, računovodski, tehnični in drugi delavci) v italijanskem vrtcu ali šoli, obvlada italijanski jezik, če ima končano osnovno ali srednjo šolo z italijanskim jezikom ali če z ustreznim certifikatom izkazuje znanje jezika na ravni B1, kot jo določa SEJO.

Delavec iz prejšnjega odstavka v dvojezičnem vrtcu ali šoli obvlada madžarski jezik, če ima končano dvojezično osnovno ali dvojezično srednjo šolo ali končan program fakultativnega pouka madžarskega jezika na srednji šoli ali z ustreznim certifikatom izkazuje znanje na ravni B1, kot jo določa SEJO. Delavec, za katerega je predpisana srednja ali nižja raven izobrazbe (na primer kuhar, hišnik), obvlada madžarski jezik tudi, če izkazuje znanje madžarskega jezika na ravni dvojezične osnovne šole.

Spremljevalec otroka s posebnimi potrebami v dvojezičnem vrtcu ali šoli obvlada madžarski jezik, če z ustreznim certifikatom izkazuje znanje madžarskega jezika na ravni, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo.

Varuh-negovalec v dvojezični šoli oziroma zavodu, v katerem se izvaja posebni program vzgoje in izobraževanja, obvlada madžarski jezik, če z ustreznim certifikatom izkazuje znanje madžarskega jezika na ravni, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo.

Ravni znanja madžarskega jezika iz tretjega in četrtega odstavka tega člena določi minister, pristojen za šolstvo, po predhodnem soglasju madžarske samoupravne narodne skupnosti. Pri tem upošteva materni jezik otroka, ki ga delavec spremlja oziroma neguje, zahtevano raven izobrazbe in zahteve delovnega mesta.

15.č člen
(preizkus znanja)

Znanje italijanskega oziroma madžarskega učnega jezika v skladu s 15. oziroma 15.a členom tega zakona in znanje jezika narodne skupnosti v skladu s 15.c členom tega zakona se lahko dokaže tudi z opravljenim preizkusom znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika (v nadaljnjem besedilu: preizkus znanja).

Preizkus znanja izvaja Državni izpitni center.

Minister, pristojen za šolstvo, lahko za izvajanje preizkusa znanja pooblasti tudi drugo pravno ali fizično osebo, ki izpolnjuje standarde oziroma je pooblaščen za izvajanje preizkusov znanja italijanskega in madžarskega jezika po SEJO.

Javno pooblastilo zavodu iz prejšnjega odstavka se podeli za določen čas petih let z odločbo v upravnem postopku. Isti osebi se pooblastilo lahko ponovno podeli.

Izvajanje preizkusov znanja na podlagi javnega pooblastila se financira iz javnih sredstev na način in v obsegu, določenem z aktom o podelitvi javnega pooblastila oziroma aktom o ustanovitvi javnega zavoda.

Zaradi nezakonitega ali nepravilnega izvajanja preizkusov znanja na podlagi javnega pooblastila se lahko javno pooblastilo odvzame. O odvzemu javnega pooblastila odloči minister, pristojen za šolstvo, z odločbo v upravnem postopku.

Izvajalec preizkusa znanja iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena za izvajanje in evidentiranje preizkusa znanja vzpostavi evidenco, ki vključuje naslednje podatke:

- osebno ime kandidata ter datum in kraj rojstva,
- strokovni naslov kandidata,
- datum in številko potrdila o opravljenem preizkusu znanja,
- raven znanja jezika po SEJO, ki jo izkazuje z opravljenim preizkusom znanja,
- sestavo komisije.

Podrobnejše pogoje in način podelitve oziroma odvzema javnega pooblastila ter podrobnejši obseg, vsebino in način preizkusa znanja določi minister, pristojen za šolstvo, po predhodnem soglasju samoupravnih narodnih skupnosti.«.

13. člen

17. člen se spremeni tako, da se glasi:

»17. člen
(strokovni izpit)

Strokovni delavci vrtcev in šol z italijanskim učnim jezikom, razen učiteljev slovenskega jezika, opravljajo strokovni izpit v italijanskem jeziku.

Strokovni delavci dvojezičnih vrtcev in šol opravljajo strokovni izpit v slovenskem ali v madžarskem jeziku. Strokovni izpit opravljajo iz slovenskega in madžarskega učnega jezika na različnih ravneh zahtevnosti. V prijavi navedejo, v katerem jeziku želijo opravljati izpit ter kateri jezik bodo opravljali na osnovni in katerega na višji ravni zahtevnosti.

Strokovni delavec dobi prilogo k potrdilu o opravljenem strokovnem izpitu, iz katere je razvidno, da je opravil strokovni izpit v skladu s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena.«.

14. člen

V 19. členu se črta besedilo »na narodnostno mešanem območju«, beseda »tega« pa se nadomesti z besedama »narodnostno mešanega«.

15. člen

21. člen se spremeni tako, da se glasi:

»21. člen
(razvojno in svetovalno delo na področju šolstva narodnih skupnosti)

Razvojno in svetovalno delo ter drugo strokovno podporo na področju vzgoje in izobraževanja pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: šolstvo narodnih skupnosti) opravlja pristojni javni zavod za splošno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: zavod), v okviru katerega se z notranjo organizacijo zagotovi delovanje posebne strokovne službe za šolstvo narodnih skupnosti (v nadaljnjem besedilu: strokovna služba). Strokovna služba deluje na območjih občin, v katerih živi italijanska oziroma madžarska narodna

skupnost. V strokovni službi je treba zagotoviti tudi delavce iz vrst narodnih skupnosti.

Zavod na področju šolstva narodnih skupnosti skrbi za uresničevanje posebnih pravic, tako da:

- sodeluje pri načrtovanju pridobivanja predpisane izobrazbe v učnem jeziku narodnosti za strokovne delavce vrtcev in šol z italijanskim učnim jezikom oziroma dvojezičnih vrtcev in šol ter pri izvajanju nadaljnega izobraževanja in usposabljanja teh strokovnih delavcev po programih, ki omogočajo njihov kontinuiran profesionalni razvoj,
- načrtuje razvojno in svetovalno dela na področju šolstva narodnih skupnosti, v sodelovanju s samoupravnima narodnima skupnostma,
- opravlja razvojno in svetovalno delo pri pripravi in izvedbi vzgojno-izobraževalnih programov na področju šolstva narodnih skupnosti,
- sodeluje v postopkih preizkusa znanja učnega jezika iz 15.č člena tega zakona,
- spremlja in sodeluje uresničevanje 23. člena tega zakona,
- sodeluje z javnimi ustanovami na področju šolstva, kulturnimi in drugimi ustanovami matičnega naroda in sosednjih držav,
- pripravlja sezname učbenikov in učnih gradiv za področje šolstva narodnih skupnosti ter koordinira pripravo novih učbenikov in učnega gradiva za področje šolstva narodnih skupnosti,
- skrbi za ustrezne prevode programov in učnih načrtov za področje šolstva narodnih skupnosti.

Zavod v letnem delovnem načrtu v sodelovanju s posamezno samoupravno narodno skupnostjo opredeli tudi razvojni načrt delovanja na področju šolstva narodnih skupnosti.

Zavod pri izvedbi nalog iz drugega odstavka tega člena sodeluje z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, in z javnimi zavodi, ki delujejo na področju razvoja šolstva (Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, Državni izpitni center, Sola za ravnatelje, Pedagoški inštitut in drugi).

Ministrstvo, pristojno za šolstvo, samoupravni narodni skupnosti in zavod enkrat letno, na pobudo samoupravne narodne skupnosti pa tudi pogosteje, pripravijo analizo izvajanja določb tega zakona in uresničevanja nalog iz drugega odstavka tega člena ter izdelajo načrt izboljšav sistema šolstva narodnih skupnosti.«.

16. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

»22. člen

(posebnosti v postopkih usmerjanja otrok s posebnimi potrebami)

Na območjih občin, kjer sta poleg slovenskega jezika uradni jezik tudi italijanski oziroma madžarski jezik, postopek usmerjanja otrok s posebnimi potrebami teče dvojezično, če tako zahteva otrokov zakoniti zastopnik oziroma skrbnik oziroma starejši mladoletnik sam.

V postopku usmerjanja otrok s posebnimi potrebami izven območja, na katerem sta uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, imajo pripadniki narodne skupnosti pravico uporabljati svoj jezik v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, pri čemer se na zahtevo otrokovih zakonitih zastopnikov oziroma skrbnikov oziroma starejšega mladoletnika zagotovi tudi prevod odločbe o usmeritvi in odločitve o pritožbi v jezik narodne skupnosti.«.

17. člen

Besedilo 23. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Vlada zagotavlja pogoje, da visokošolski zavodi v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, omogočijo študij za pridobitev predpisane izobrazbe na ustreznih študijskih programih za strokovne delavce vrtcev in šol z italijanskim učnim jezikom tudi v italijanskem jeziku in za dvojezične vrtce in šole tudi v madžarskem jeziku ter da se za ta namen povezujejo s sorodnimi ustanovami v sosednjih državah. Vlada lahko zagotavlja pogoje iz prejšnjega stavka z dodeljevanjem sredstev v okviru nacionalno pomembnih nalog, kot jih določa zakon, ki ureja visoko šolstvo.

Programi nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev vrtcev in šol z italijanskim učnim jezikom oziroma dvojezičnih vrtcev in šol morajo vključevati tudi programe usposabljanja iz znanja italijanskega strokovnega učnega jezika in slovenskega jezika kot jezika okolja, v dvojezičnih šolah pa znanja obeh učnih jezikov ter metodike dvojezičnega pouka. Za vse programe usposabljanj, ki se za strokovne delavce iz prejšnjega stavka organizirajo v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, se zagotavlja financiranje iz javnih sredstev, tako da je udeležba strokovnih delavcev brezplačna.

Programi iz prejšnjega odstavka predlaga zavod iz 21. člena tega zakona.«.

18. člen

V 24. členu se na začetku doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»Normativi in standardi za vrtce in šole z italijanskim učnim jezikom oziroma za dvojezične vrtce in šole zagotavljajo enakopravnost teh vrtcev in šol znotraj vzgojno-izobraževalnega sistema Republike Slovenije.«.

Dosedanji prvi odstavek postane drugi odstavek.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

19. člen

Kdor do dne začetka uporabe tega zakona izpolnjuje pogoje znanja učnega jezika v skladu z Zakonom o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 35/01 in 102/07 – ZOsni-F), izpolnjuje pogoj znanja učnega jezika tudi v skladu s tem zakonom.

Kdor do dne začetka uporabe tega zakona izpolnjuje predpisane pogoje znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika za druga strokovna, administrativna, tehnična in druga dela, izkazuje ustrezno znanje jezika tudi v skladu s tem zakonom.

Strokovni izpit, opravljen do dne začetka uporabe tega zakona v skladu z Zakonom o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 35/01 in 102/07 – ZOsni-F), se šteje kot strokovni izpit opravljen v skladu s tem zakonom.

20. člen

Minister, pristojen za šolstvo, izda podzakonska predpisa iz 15.a in 15.c člena tega zakona do 1. septembra 2018.

Pravilnik o smeri izobrazbe učiteljev v devetletni dvojezični osnovni šoli in devetletni osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom (Uradni list RS, št. 35/06), Pravilnik o preizkusu znanja učnega jezika na narodno mešanih območjih (Uradni list RS, št. 100/06), Pravilnik o izboru in sofinanciranju programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju (Uradni list RS, št. 33/17) in Pravilnik o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 23/06, 81/07, 105/08, 38/14 in 64/15) se uskladijo s tem zakonom do začetka njegove uporabe.

Postopki, ki so se začeli do začetka uporabe tega zakona na podlagi Pravilnika o preizkusu znanja učnega jezika na narodno mešanih območjih (Uradni list RS, št. 100/06) in Pravilnika o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 23/06, 81/07, 105/08, 38/14 in 64/15), se dokončajo po določbah navedenih pravilnikov.

21. člen

Določba novega osmega odstavka 5. člena zakona se začne uporabljati, ko minister, pristojen za šolstvo, sprejme program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom in obveznim učenjem madžarskega jezika. Program iz prejšnjega odstavka se sprejme do 30. junija 2019.

22. člen

Akt o ustanovitvi Zavoda Republike Slovenije za šolstvo se s tem zakonom uskladi do začetka njegove uporabe. Zavod iz prejšnjega odstavka uskladi svoje akte s tem zakonom v šestih mesecih od začetka njegove uporabe.

23. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018.

Do začetka uporabe tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 35/01 in 102/07 – ZOsn-F).

